

NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Høring - Økt åpenhet om informasjon om eiere i aksjeselskaper

Vi viser til Nærings- og fiskeridepartementet høringsbrev av 22. desember 2015 hvor det bes om innspill til høringsnotat av 16. desember 2015 med ulike løsningsalternativer for å sikre økt åpenhet om opplysninger om aksjeeiere.

Bakgrunn for uttalelsen

Lotteri- og stiftelsestilsynet (heretter LS) fører forvaltning og kontroll med private lotteri og statlige spill med lotteriverdige enheter, og tilsyn med stiftelser. LS fører henholdsvis Lotteriregisteret og Stiftelsesregisteret. Lotteriregisteret er en oversikt over enheter som er gitt tillatelse til lotteri mv., og Stiftelsesregisteret er en oversikt over alle norske stiftelser (organisasjonsformen stiftelse). Stiftelsesregisteret er et tilknyttet register til Enhetsregisteret i medhold av lov om Enhetsregisteret av 15.03.1994 §2 bokstav b.

Uttalelsen fra LS vil i all hovedsak gå inn på vurderinger av konseptvalg, der LS gir sitt syn til kjenne på de fem skisserte alternativene i høringsnotatet.

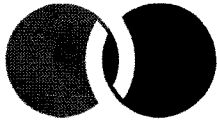
Lotteri- og stiftelsestilsynets bemerkninger til høringsnotatet

LS er generelt positiv til åpne data, til beste for enheten selv, for offentlige myndigheter og for publikum. Vi har de senere år lagt til rette data fra Lotteriregisteret og Stiftelsesregisteret for alminnelige søk. Seneste utvidelse var i desember 2015 med data fra Stiftelsesregisteret. LS planlegger nye utvidelser i årene som kommer.

LS har gode erfaringer med offentliggjøring av data, herunder i et myndighets- og tilsynsperspektiv. Offentliggjøring av data gir alminnelig innsyn og transparens for publikum. Vår erfaring som offentlig tilsyn er at publikum fungerer som et utmerket «tilsynsorgan».

I valget mellom de skisserte løsningene, vil LS framheve en løsning basert på et sentralt register. En løsning der hvert enkelt aksjeselskap pålegges å gjøre informasjon om egne eiere kjent, framstår som uhensiktsmessig. LS er videre tvilrådig til et aksjeeieropplysningsregister i privat regi. Innholdet i et framtidig aksjeeieropplysningsregister må være opplysninger avgitt til det offentlige, oppdatert med opplysninger fra andre offentlige registre (FR, DSF), og der det synes naturlig med offentlig tilrettelegging av opplysningene.

LS vurderer en tilrettelegging av eierinformasjon fra Skatteetatens aksjonærregister som en minimumsløsning, og løsninger med elektronisk aksjeeierbok i Altinn/ aksjeeieropplysningsregister hos Brønnøysundregistrene som de beste alternativene. Elektronisk aksjeeierbok i Altinn vil kunne føre til gjenbruk av data fra førstegangsregistreringen, og framstår som det foretrukne alternativet etter vår vurdering.

LS vil peke på at et valg av løsningene elektronisk aksjeeierbok i Altinn eller aksjeeieropplysningsregister hos Brønnøysundregistrene bør betinge en avklaring av forholdet til Skatteetatens aksjonærregister. Enten ved et tett samvirke, eller slik at det i praksis skjer en form for sammensmelting. Ved det første alternativet må eierskap til datafelt avklares, slik at det ene registeret framstår som master i forhold til det andre. Ved det andre alternativet må registreier, eventuelt registerførerrollen, avklares.

Med dette som bakteppe deler LS Brønnøysundregistrenes vurdering av at innholdet i databasen i Brønnøysundregistrene skal være master, med koplignene mot Foretaksregisteret når det gjelder navn og organisasjonsnummer for enheter, og mot Det sentrale folkeregister når det gjelder personopplysninger, som sentrale elementer for et oppdatert register. Dette vil sikre en formell kvalitet i et eierregister når det gjelder foretak og personopplysninger, og Skatteetatens mottak av aksjonæropplysninger som grunnlag for eierposisjoner.

LS vil sterkt peke på forskjellen mellom formell kvalitet og reell kvalitet, og viktigheten av reell kvalitet. Troverdighet i et register betinges av reell kvalitet, der det ikke kun er interessant med verdier i et datafelt, men at det må tilstrebes at verdien også er korrekt.

Hvis reell kvalitet skal oppnås, må registreier ha hjemmel for sanksjonsmuligheter når verdiene ikke er korrekte. Uten sanksjonsmuligheter til å bevirke reell oppdatering/korrigerings av datafelt, er det LS sin erfaring at dette er vanskelig å oppnå. Erfaring fra Stiftelsesregisteret tilsier at om ikke Stiftelsestilsynet samtidig hadde hatt hjemler å sette inn i forhold til de rapporteringspliktige, hadde Stiftelsesregisteret i dag hatt et langt lavere kvalitetsinnhold. Stiftelsestilsynets hjemler gir reaksjonsmulighet overfor styremedlem som grovt tilsidesetter sine plikter. Stiftelsestilsynet har ikke hjemmel til å ilegge noen former for gebyr. Etter vår oppfatning har en slik sanksjon virking som en reaksjon på et forhold, uten at det nødvendigvis bevirker at det reelle forholdet løses.

LS sin vurdering er at for å bevirke kvalitet i et register må registreier ha tilsynsmyndighet, med de nødvendige hjemler. Et skille av rollene tilsynsmyndighet og registreier er ytterst uheldig.

Oppsummering

Oppsummert er LS sitt innspill til høring om økt åpenhet om informasjon om eiere i aksjeselskapet at dette best løses ved et sentralt register. Løsningen med elektronisk aksjeeierbok i Altinn framstår etter vår vurdering som den fremste løsningen, deretter et aksjeeieropplysningsregister hos Brønnøysundregistrene. Begge løsninger betinger en rolleavklaring mellom Brønnøysundregistrene og Skatteetaten. En tilrettelegging for søk i Skatteetatens aksjonærregister framstår som en minimumsløsning. For å sikre registerkvalitet bør registreier ha nødvendige sanksjonsmuligheter for å bevirke dette.

Med hilsen

Bjørn Morten Øen
avdelingsdirektør

Per Ole Sollie
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og blir sendt uten signatur.